

Uloga spola u dječjim odnosima s vršnjacima

Kolegij : Inkluzivni pristup odnosu s vršnjacima

Nositelj: doc.dr.sc. Anamarija Žic Ralić

Diplomski studij Edukacijske rehabilitacije

Sadržaj i način interakcije

- Dječaci su češće skloni druženju kroz zajedničku aktivnost “side by side”
- Djevojčice sklonije otkrivanju misli i osjećaja kroz razgovore “face to face”
- Djevojčice češće od dječaka izvještavaju o interakciji koja uključuje dijeljenje intimnih informacija i emocionalnu podršku drugim djevojčicama

Veličina grupe s kojom se druže

- Dječaci se češće druže u velikim skupinama okupljenim oko zajedničkih interesa (sport, igre s većim brojem sudionika). Užitek u druženju je veći ako grupa obuhvaća veći broj prijatelja a ne samo poznanike.
- Djevojčice su sklonije druženju u paru što omogućuje dijeljenje tajni i razmjenjuju misli i osjećaja. Djevojčice također dijele negativne misli u vezi trećih osoba, što bi dovelo do konflikata u velikoj mreži prijateljica.

Zadovoljenje emocionalnih i socijalnih potreba kroz istospolno prijateljstvo (Zarbatany i sur. 2004)

- Potreba za zajedništvom
- Potreba za napretkom u socijalnom krugu
- Djevojke i žene izrazile više potrebe za zajedništvom i intimnošću od muških ispitanika
- Muški ispitanici se češće od ženskih oslanjaju na svoje muške prijatelje kako bi poboljšali svoj socijalni status – pri tome ne narušavaju prijateljstvo

Zadovoljenje emocionalnih i socijalnih potreba (Zarbatany i sur. 2004)

- Muški ispitanici izrazili potrebu za zajedništvom i za napretkom u socijalnom krugu – bolje integriraju ova dva aspekta u prijateljstvu – njihova prijateljstva traju duže.

Razlike među spolovima vezano uz prijateljstvo

- Mreža prijatelja dječaka, za razliku od djevojčica, mnogo vjerojatnije će tijekom vremena postati nepovezana
- Djevojčice vjerojatnije nego dječaci izdvajaju pripadnost mreži kao sredstvo rješavanja konflikata i nadmetanja među članovima

Rješavanje sukoba

- Dječaci više skloni pristupu “čvrste ruke”
– utjecati na druge da nešto učine
upotrebljavajući prijetnje ili fizičku silu
- Djevojčice više sklone nagovaranju ili
odustajanju od sukoba

Dječaci i djevojčice imaju različite prioritete u odnosu

- U sukobima s prijateljima, Hartup i sur. (1993)
 - Djevojčice puno vjerojatnije nego dječaci među svoja načela uključiti asertivna ponašanja - više brinu o odnosu,
 - Dječaci više brinu o vještini i statusu
- Djevojčice više nego dječaci sklone suditi o nedjelima prijatelja iz prespektive odnosa
- Dječaci više nego djevojčice skloni pokazati ljutnju prema omiljenom vršnjaku – briga oko dominacije i kompeticije.

Djevojčice i dječaci razlikuju se u načinu na koji pokazuju agresivno ponašanje

- Dječaci su agresivniji od djevojčica
- Dječaci su češće od djevojčica žrtve ali i počinitelji vršnjačkog zlostavljanja, (Olweus, 1995)
- Djevojčice sklonije nekonfrontirajućoj agresiji
- Dječaci skloniji konfrontaciji
- Oba načina ispoljavanja agresije preteča su kasnijih problema u adaptaciji

Uzroci vršnjačkog odbacivanja mogu biti različiti u muškim i ženskim grupama vršnjaka

- Kod odbačenih djevojčica (vidi French 1990)
 - Povučенost, anksioznost i slabo postignuće
- Kod odbačenih dječaka
 - Agresija
- Neposrednost i kroničnost vršnjačkog odbacivanja ima većeg utjecaja na prilagodbu dječaka nego djevojčica (DeRosier i sur 1994)

Razlike među spolovima vezano uz prijateljstvo

- U osnovnoškolskoj dobi niti djevojčice, niti dječaci ne preferiraju imati vršnjaka suprotnog spola za prijatelja
 - Djeca se povezuju temeljem zajedničkih interesa koji su različiti obzirom na spol
 - Djeca koja imaju slabije socijalne vještine biraju prijatelje suprotnog spola
 - Za dječake koji su vrlo podražljivi, igra s drugim dječacima povećava vjerojatnost pojave problema u ponašanju

Djevojčice i dječaci s teškoćama u razvoju

(Thomas, Roller, Scharnhorst, Cunningham, Warschausky, 2006.)

- Veća je vjerojatnost da će imati socijalnu mrežu sastavljenu od ženskih prijateljica.
- Djevojčice s teškoćama i bez teškoća u razvoju, sklonije su biti prijateljice s djetetom s teškoćama od dječaka.

Djevojčice i dječaci s teškoćama u razvoju

(Gun Han i Chadese, 2004.)

- Djevojčice su imale više pozitivnih stavova prema osobama s teškoćama, više volje za ostvarivanje socijalnih kontakata, te su više nego dječaci postajale prijateljice s vršnjacima s teškoćama.
- 84% dječaka i 93% djevojčica se izjasnilo kako bi bili prijatelji vršnjaku s većim teškoćama bez obzira kojeg su spola.
- 14% je reklo kako bi ih njihovi drugi prijatelji zadirkivali da imaju prijatelja s većim teškoćama, s time da su taj razlog češće naglašavali dječaci.

Spol i ADHD

- Vršnjaci tolerirali veći broja ADHD simptoma se kod dječaka nego kod djevojčica.
- Iako imaju jednako ili manje izražene probleme ponašanja djevojčice s ADHD-om mogu imati više teškoća među vršnjacima nego dječaci s ADHD-om. Vršnjaci su im manje skloni (Carlson, Tamm i Gaub, 1997)
- Hiperaktivnost i agresivnost se manje uklapala u „žensko stereotipno ponašanje. Tako će agresija biti manje tolerirana od strane vršnjaka kod djevojčice s ADHD-om nego kod dječaka s ADHD-om (Diamantopoulou, Henricsson, Rydell, 2005.)